

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування
Кафедра публічного управління та економіки**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор інституту
_____ **В.Г. Горник**
_____ 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ”**

освітній рівень Магістр

галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування

спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування

освітня програма Публічне управління та адміністрування

тип дисципліни Обов’язкова

Київ – 2020 рік

Розробник: О.Л. Євмешкіна, д.держ.упр., доцент, доцент кафедри публічного управління та економіки

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та економіки

Протокол від 17 листопада 2020 року № 5

Завідувач кафедри публічного
управління та економіки

С.О.Кравченко

Погоджено:
Гарант освітньої програми

О.Я. Немирівська

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>		<i>Розподіл годин за навчальним планом</i>		
Кількість кредитів:	5	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	150		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	1	Лекції:	20	10
Семестр:	2	Практичні заняття:	-	-
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:	-	-
аудиторне:	3	Семінарські заняття:	20	8
самостійна робота:	6	Самостійна робота:	110	117
Форма підсумкового контролю:	Екзамен	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри публічного управління та економіки, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою yevmieshkina.olena@tnu.edu.ua.

2. Програма навчальної дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит
Основи публічного управління Публічна служба Реформи держави та суспільства	Політика в публічному управлінні Прийняття рішень в публічному управлінні

Мета вивчення дисципліни:

Формування у студентів системи знань про стратегічне управління, його впровадження в діяльність органів публічної влади, вмінь та навичок професійно, творчо й ефективно розв'язувати складні задачі і проблеми, пов'язані з процесом стратегічного управління, сприяти інноваційним процесам у суспільстві з метою покращення якості життя громадян.

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 4. Здійснювати стратегічне управління на загальнодержавному, регіональному, галузевому та місцевому рівнях, уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/	Комунікація	Відповідальність

		навички		і автономія
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
ФК 2. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях	ПРН 4	ПРН 4		ПРН 4

Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-методологічні основи стратегічного управління у публічному секторі

Тема 1.1. Загальна характеристика стратегічного управління

Поняття стратегії. Поняття стратегічного управління. Концепція стратегічного управління. Суб'єкти та об'єкти стратегічного управління. Функції стратегічного управління. Принципи стратегічного управління. Ресурсне забезпечення стратегічного управління. Етапи розвитку стратегічного управління. Школи стратегічного управління.

Тема 1.2. Стратегічне управління на загальнодержавному рівні

Держава як суб'єкт стратегічного управління. Моделі розвитку держави і стратегічне управління. Система державного стратегічного управління. Принципи державного стратегічного управління. Функції органів державної влади в процесі державного стратегічного управління. Типи державних стратегій. Поняття зовнішнього і внутрішнього середовища державного стратегічного управління.

Тема 1.3. Процес стратегічного управління і стратегічне бачення в публічному управлінні

Основні етапи процесу стратегічного управління. Поняття бачення (візії). Поняття місії. Ціннісна основа формування місії. Правила формування місії. Приклади формулювання місії різних організацій. Правила формування цілей. Використання методу SMART при формуванні цілей. Використання методу дерева цілей у стратегічному управлінні.

Тема 1.4. Стратегічний аналіз у публічному управлінні

Поняття, сутність, методологічні основи стратегічного аналізу. Стратегічні альтернативи. Науково-методологічні основи стратегічного аналізу. Цілі й інструменти аналізу зовнішнього середовища. Цілі й основні методи аналізу внутрішнього середовища.

Розділ 2. Стратегічне планування в публічному управлінні

Тема 2.1. Роль стратегічного планування в системі стратегічного управління і його основні характеристики

Поняття планування. Поняття, сутність і переваги стратегічного планування. Різниця між плануванням і стратегічним плануванням. Принципи стратегічного планування. Методологія стратегічного планування. Етапи стратегічного планування.

Тема 2.2. Стратегічне планування на різних рівнях публічного управління

Поняття стратегічного планування на загальнодержавному рівні. Особливості стратегічного планування на центральному (галузевому) рівні. Стратегічне планування на регіональному та місцевому рівнях. Документи стратегічного планування. Учасники стратегічного планування. Узгодження стратегічного планування на загальнодержавному, центральному та регіональному й місцевому рівнях.

Тема 2.3. Моделі державного та наддержавного стратегічного планування

Особливості стратегічного планування в Сполучених Штатах Америки. Стратегічне планування в Європейському Союзі. Досвід стратегічного планування Польської республіки. Досвід стратегічного планування Франції. Участь громадськості в прийнятті стратегічних

рішень (досвід Швейцарії). Вітчизняний (історичний та сучасний) досвід стратегічного планування.

Тема 2.4. Методи стратегічного планування в публічному управлінні

Планування розвитку шляхом постановки стратегічних завдань. Планування стратегічного розвитку в умовах несподіваних ситуацій. Планування стратегій в умовах змін. Причини супротиву стратегічним змінам. Метод SWOT аналізу. Використання методу PEST аналізу. Портфельний аналіз у стратегічному плануванні.

Розділ 3. Практичні аспекти вироблення та реалізації стратегій в публічному управлінні

Тема 3.1. Технології вироблення стратегій в публічному управлінні

Практика формування державних стратегічних документів. Нормативні основи розроблення стратегічних документів. Прогнозування як важлива функція, що передуює стратегічному плануванню. Види прогнозів. Державне прогнозування. Показники стратегічного планування. Європейський досвід формування показників стратегічного планування.

Тема 3.2. Реалізація стратегій в публічному управлінні

Проблеми і перешкоди у процесі реалізації стратегій. Фінансово-економічні аспекти реалізації стратегічних планів, державних програм. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління.

Тема 3.3. Оцінювання стратегічного управління

Поняття оцінювання. Оцінювання процесу стратегічного управління. Оцінювання державних стратегій і програм. Оцінювання процесу стратегічного планування на загальнодержавному рівні. Поняття моніторингу і контролю.

Тема 3.4. Перспективи розвитку стратегічного управління в Україні

Проблеми стратегічного управління в Україні. Концепція модернізації стратегічного управління в Україні. Напрями впровадження концепції модернізації стратегічного управління в Україні.

3. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

ДЕННА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/лаб.	сем.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Теоретико-методологічні основи стратегічного управління у публічному секторі					
Тема 1.1. Загальна характеристика стратегічного управління	12	2			10
Тема 1.2. Стратегічне управління на загальнодержавному рівні	12	2			10
Тема 1.3. Процес стратегічного управління і стратегічне бачення в публічному управлінні	16	2		4	10
Тема 1.4. Стратегічний аналіз у публічному управлінні	14	2		4	8
Разом за розділом 1	54	8		8	38
Розділ 2. Стратегічне планування в публічному управлінні					

Тема 2.1. Роль стратегічного планування в системі стратегічного управління і його основні характеристики	12	2			10
Тема 2.2. Стратегічне планування на різних рівнях публічного управління	14	2		4	8
Тема 2.3. Моделі державного та наддержавного стратегічного планування	14	2		4	8
Тема 2.4. Методи стратегічного планування в публічному управлінні	12	2			10
Разом за розділом 2	52	8		8	36
Розділ 3. Практичні аспекти вироблення та реалізації стратегій в публічному управлінні					
Тема 3.1. Технології вироблення стратегій в публічному управлінні	8				8
Тема 3.2. Реалізація стратегій в публічному управлінні	12				12
Тема 3.3. Оцінювання стратегічного управління	10	2		2	6
Тема 3.4. Перспективи розвитку стратегічного управління в Україні	12	2			10
Разом за розділом 3	42	4		2	36
Іспит				2	
Усього годин	150	20		20	110

ЗАОЧНА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	заочна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/лаб.	сем.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Теоретико-методологічні основи стратегічного управління у публічному секторі					
Тема 1.1. Загальна характеристика стратегічного управління	12	2			10
Тема 1.2. Стратегічне управління на загальнодержавному рівні	12	2			10
Тема 1.3. Процес стратегічного управління і стратегічне бачення в публічному управлінні	12			2	10
Тема 1.4. Стратегічний аналіз у публічному управлінні	14				14
Разом за розділом 1	50	4		2	44
Розділ 2. Стратегічне планування в публічному управлінні					
Тема 2.1. Роль стратегічного планування в системі стратегічного управління і його основні характеристики	12	2			10
Тема 2.2. Стратегічне планування на різних рівнях публічного управління	12			2	10
Тема 2.3. Моделі державного та наддержавного стратегічного планування	12	2			10
Тема 2.4. Методи стратегічного планування в публічному управлінні	14				14

Разом за розділом 2	50	4		2	44
Розділ 3. Практичні аспекти вироблення та реалізації стратегій в публічному управлінні					
Тема 3.1. Технології вироблення стратегій в публічному управлінні	12				12
Тема 3.2. Реалізація стратегій в публічному управлінні	12			2	10
Тема 3.3. Оцінювання стратегічного управління	12	2			10
Тема 3.4. Перспективи розвитку стратегічного управління в Україні	14	2			12
Разом за розділом 3	50	4		2	44
Іспит				2	
Усього годин	150	12		8	132

4. Організація самостійної роботи студентів

4.1. Підготовка до семінарських занять

Тема 1.3. Процес стратегічного управління і стратегічне бачення в публічному управлінні

Питання до семінарського заняття

1. Основні етапи стратегічного менеджменту: стратегічний аналіз середовища; формування, оцінка та вибір альтернативних напрямів розвитку підприємства; процес реалізації стратегії.

2. Модель процесу стратегічного менеджменту: діагностика зовнішнього середовища організації, визначення її місії та цілей, обґрунтування вибору стратегії розвитку організації, процес реалізації стратегії, оцінка та контроль її впровадження.

3. Характеристика типів стратегічного управління та умов їх ефективності.

4. Історія розвитку теорії та практики стратегічного управління Сходу.

5. Теорія та практика кризового управління.

8. Історія розвитку теорії та практики стратегічного управління Заходу.

9. Відмінність стратегічного й тактичного управління, стратегії й тактики, стратегічного й тактичного мислення.

10. Особливості прийняття стратегічних і тактичних управлінських рішень.

Тема 1.4. Стратегічний аналіз в публічному управлінні

Питання до семінарського заняття

1. Поняття навколишнього середовища.

2. Взаємодія організації і навколишнього середовища.

3. Характерні особливості навколишнього середовища: невизначеність, складність, динамізм.

4. Складові компоненти зовнішнього середовища: економічні, політичні, правові, соціально-демографічні, природні, географічні та технологічні.

5. Поняття безпосереднього середовища організації.

6. Модель галузевої конкуренції за М.Портером.

7. Методи і прийоми аналізу середовища: матриця SWOT, матриця можливостей, матриця вразливості, матриця профілю середовища, PEST- аналіз.

8. Поняття внутрішнього середовища організації.

9. Етапи проведення стратегічного аналізу внутрішнього середовища організації: окремих напрямів розвитку бізнесу, функціональних підсистем, основних структурних підрозділів, всіх бізнес-процесів організації.

10. Особливості SNW-підходу до аналізу внутрішніх ресурсів організації.
11. Аналіз досягнутого рівня і перспектив розвитку колективу, виходячи з його стратегічної позиції.

Тема 2.2. Стратегічне планування на різних рівнях публічного управління

Питання до семінарського заняття

1. Алгоритм проведення сценарного планування: визначення головних стратегічних напрямів, встановлення основних факторів безпосереднього та зовнішнього оточення, ранжування факторів по важливості та невизначеності, аналіз та оцінка наслідків реалізації задач стратегічного розвитку, вибір сценарію.
2. Ефективність сценарного планування.
3. Поняття та види цілей. Система цілей підприємства.
4. Ієрархія цілей. Довгострокові та стратегічні цілі.
5. Вплив зовнішнього середовища на формування цілей.
6. Роль внутрішніх факторів при формуванні цілей.
7. Методи формування і аналізу цілей.
8. Прогноз поетапного досягнення цілі.
9. Критерії оцінки стратегічних цілей: циклічність, рівень соціально-економічного розвитку, екологічного впливу, ресурсозбереження, темпи росту, новизна технології, тривалості життєвого циклу попиту і технологій, конкурентоспроможності.
10. Система стратегічних цільових пріоритетів: оптимальна концентрація, достатній мінімум, залишковий принцип.

Тема 2.3. Моделі державного та наддержавного стратегічного планування

Питання до семінарського заняття

1. Школи стратегічного управління.
2. Загальна модель державного стратегічного планування.
3. Особливості стратегічного планування в Сполучених Штатах Америки.
4. Стратегічне планування в Європейському Союзі.
5. Вітчизняний (історичний) досвід стратегічного планування.

Тема 3.1. Технології вироблення стратегій в публічному управлінні

Питання до семінарського заняття

1. Поняття місії як філософії і смислу існування організації.
2. Роль місії в управлінському процесі. Правила визначення місії.
3. Взаємозв'язок місії організації та середовища, яке вона обслуговує.
4. Конкретні приклади місії провідних компаній світу та їх аналіз.
5. Стратегії використання людського потенціалу.
6. Підходи до побудови взаємодії людини та організаційного оточення.
7. Модель управління на основі ранжування стратегічних завдань.
8. Система управління розв'язанням стратегічних завдань.
9. Модель управління за слабкими сигналами.

Тема 3.3. Оцінювання стратегічного управління

Питання до семінарського заняття

1. Загальні методи збирання даних для оцінювання стратегічного управління.
2. Підходи до оцінювання.
3. Мета оцінювання.
4. Моделі оцінювання.
5. Внутрішнє або зовнішнє оцінювання.
6. Моніторинг діяльності органів влади в публічному управлінні.
7. Оцінювання процесу формування державної політики.

4.2. Матеріали для самоконтролю

Самостійна робота студента у межах навчальної дисципліни "Стратегічне управління" передбачає написання та захист ним творчої роботи до кожного розділу на одну з передбачених переліком тем за власним вибором. Виконання цієї роботи зорієнтоване на практичне застосування знань і розвиток вмінь, здобутих в процесі лекційних і семінарських занять, самостійного опрацювання навчальних матеріалів. Творча робота висвітлює результати самостійного обдумування слухачами актуальних проблем впровадження публічного управління в Україні. Викладення необхідних матеріалів повинно бути лаконічним, чітко сформульованим і відповідати суті проблеми. Результатом написання творчої роботи є обґрунтований авторський висновок щодо обраної тематики і можливі рекомендації для розв'язання проблеми.

Вимоги до захисту творчої роботи:

- творча робота повинна бути підготовлена кожним студентом індивідуально;
- виконана творча робота надається у електронному вигляді (файлом) викладачеві не пізніше, ніж за 2 тижні до початку екзаменаційної сесії;
- друкований варіант творчої роботи надається студентом під час захисту;
- результати написання творчої роботи презентуються студентом під час екзаменаційної сесії у формі короткої доповіді та відповідей на поставлені запитання;
- на захисті для доповіді надається 5 хв.

Структура творчої роботи.

У структурі творчої роботи виділяються такі основні складові частини.

1. Постановка проблеми:

- короткий аналіз сучасного стану публічного управління у частині, що стосується обраної теми есе, виділення суперечностей та недоліків, що зумовлюють проблему;
- чітке формулювання проблеми відповідно до виділених суперечностей та недоліків, основні складові проблеми;
- негативні наслідки того, що проблема не вирішується.

2. Шляхи вирішення проблеми:

- визначення підходів до вирішення проблеми;
- опис конкретних шляхів реалізації обраних підходів.

3. Значення для практики:

- позитивні зміни у галузі публічного управління внаслідок реалізації запропонованих підходів;
- позитивне значення цих змін для розвитку публічного управління.

4. Висновки, що коротко відображають результати проведеного слухачем дослідження проблеми.

5. Перелік використаних джерел, оформлених згідно із вимогами.

Вимоги до оформлення творчої роботи.

Творча робота має бути роздрукована на білому папері стандартного формату А4. Розмір шрифту – 14 кегель, міжрядковий інтервал – 1,5, поля – 2 см з усіх боків. Титульний аркуш творчої роботи повинен мати такий зміст: назва університету; назва інституту; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; тема творчої роботи; прізвище, ім'я, по батькові студента, курс, шифр академічної групи; рік написання творчої роботи. За титульним аркушем слідує план творчої роботи, в якому треба виділити всі її структурні частини. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного пункту. Обсяг творчої роботи визначається вмінням слухача стисло і водночас вичерпно розкрити тему: показати значення проблеми, що розглядається, оцінити, як вона висвітлюється в спеціальній літературі та розв'язується на практиці, зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції. Обсяг роботи – 15-20 сторінок. Обов'язкова вимога: чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді: перша цифра означає номер джерела у наведеному в кінці реферату списку літератури, а друга

цифра – номер сторінки у цьому джерелі. Бажано використовувати в творчій роботі таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо. Список використаної літератури (не менше 7 джерел) оформляється згідно з діючими правилами. Якщо інформація взята з мережі Інтернет, потрібно, як і для звичайної літератури, вказати автора, назву статті, а потім навести адресу сайту в Інтернеті. У творчій роботі мають бути обов'язково авторські пропозиції щодо вирішення проблеми, що розглядається. До тексту творчої роботи додається презентація у форматі Microsoft Power Point обсягом 10-12 слайдів, що відображає основні положення творчої роботи відповідно до його структури.

Перелік тем творчих робіт до розділу 1

1. Історія розвитку теорії та практики стратегічного управління Сходу.
2. Історія розвитку теорії та практики стратегічного управління Заходу.
3. Досвід стратегічного управління Стародавнього світу.
4. Прийняття стратегічних і тактичних управлінських рішень.
5. Стратегії управління організаціями в працях американських фахівців.
6. Інформаційно-аналітичне забезпечення як фактор удосконалення стратегічної діяльності керівників макrorівня.
7. Стратегічна роль управлінської еліти в публічному управлінні.
8. Зміст і взаємозв'язок основних категорій стратегічного управління.
9. Логіко-психологічні та методологічні засади стратегічного управління.
10. Нова версія методології та методологічного забезпечення стратегічної діяльності.
11. Філософсько-онтологічні засади стратегічного управління.
12. Онтології стратегічної діяльності.
13. Специфіка нового (методологічного) мислення.
14. Стратегія та стратегічне мислення в управлінській діяльності.
15. Особливості стратегії та діяльності стратега з рефлексивно-розумової позиції.
16. Рефлексія як загальна "сфера" виникнення стратегії.
17. Стратегія як абстрактна норма (проект, план) і продукт управлінської діяльності.

Перелік тем творчих робіт до розділу 2

1. Теоретико-діяльнісні й теоретико-розумові засоби стратегічного управління.
2. Організаційно-політичні й економічні засади стратегічного управління.
3. Державне (політичне) стратегічне управління.
4. Стратегічне управління соціально-культурною сферою (духовним виробництвом).
5. Стратегічне управління виробничою сферою (матеріальним виробництвом).
6. Концептуальні засади стратегічного проектування матеріального виробництва.
7. Стратегічні аспекти антикризового управління.
8. Основи розробки системи стратегічного управління організацією.
9. Стратегічне управління як галузь науки та практики управління.
10. Розробка стратегічного управлінського рішення.
11. Стратегічне управління в органах державної влади.
12. Стратегії використання людського потенціалу.
13. Стратегічна аналітика, стратегічний аналіз і синтез у стратегічному управлінні.
14. Стратегічне управління в міжнародному бізнесі.

Перелік тем творчих робіт до розділу 3

1. Види стратегій публічного управління.
2. Технології стратегічного управління.
3. Поняття та види оцінювання стратегічного управління в публічній сфері.
4. Критерії оцінювання стратегічного управління.
5. Цінності та цілі публічного управління.
6. Методи оцінювання стратегічного управління.

7. Перспективи модернізації стратегічного управління в публічній сфері.

4.3. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

4.4. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Сутність поняття "стратегічне управління".
2. Стратегічне управління як галузь діяльності вищого керівництва організації.
3. Стратегічне управління як процес реалізації взаємодії організації з її оточенням.
4. Стратегічне управління в соціальній сфері Стародавнього Сходу.
5. Стратегічне управління в соціальній сфері у країнах Заходу.
6. Поняття сучасного стратегічного управління.
7. Логіко-психологічні засади стратегічного управління.
8. Стратегія та стратегічне мислення в управлінській діяльності.
9. Теоретико-розумові засоби стратегічного управління.
10. Стратегічне управління як галузь наукових знань.
11. Зміст і взаємозв'язок основних понять стратегічного управління.
12. Наукові підходи до стратегічного управління.
13. Основні принципи стратегічного управління.
14. Комплекс механізмів управління та його використання в стратегічному управлінні.
15. Основи економічного механізму стратегічного управління компанією.
16. Засади мотиваційного механізму стратегічного управління.
17. Організаційно-адміністративні механізми стратегічного управління.
18. Механістична, органічна й організована структура управління та стратегічне управління.
19. Організована модель системи стратегічного управління.
20. Підсистема вищого керівництва компанії, її місце та роль у стратегічному управлінні.
21. Стратегічна роль управлінської еліти в управлінні сучасними соціально-економічними системами.
22. Якості та типи головного керівника в стратегічному управлінні.
23. Цільові та програмно-цільові підсистеми в стратегічному управлінні.
24. Функціональні підсистеми в стратегічному управлінні.
25. Стратегічна піраміда диверсифікованої та вузькопрофільної компаній.
26. Ділові стратегії, їх сутність і особливості.
27. Функціональні стратегії, їх сутність, основні риси.
28. Операційні стратегії, їх сутність, головні ознаки.
29. Чинники, що формують стратегію, їх стисла характеристика.
30. Критерії потрібної стратегії, їх обґрунтування.
31. Стратегічна аналітика, стратегічний аналіз і синтез у стратегічному управлінні.
32. Стратегія лідерства за витратами, характеристика особливостей.
33. Стратегія широкої диференціації, характеристика основних рис.
34. Стратегія оптимальних витрат, характеристика головних ознак.
35. Умови реалізації стратегій конкуренції та врахування ризиків.
36. Використання наступальних стратегій у конкурентній боротьбі.
37. Використання оборонних стратегій у конкурентній боротьбі.
38. Стратегія вертикальної інтеграції та конкурентна перевага в бізнесі, характеристика особливостей.
39. Стратегія диверсифікації, характеристика особливостей (споріднені та неспоріднені галузі).
40. Корпоративні стратегії відновлення, економії та реструктуризації портфеля.
41. Стратегічне управління з позицій теорій міжнародної торгівлі.
42. Стратегічне управління з позицій теорій прямих зарубіжних інвестицій і ТНК.

43. Модель Дж. Даннінга.
44. Потенціал інтернаціоналізації галузі та конкурентні стратегії міжнародного бізнесу.
45. Міжнародні (глобальні) стратегії, їх характеристика.
46. Стратегія лідерів галузі, їх характеристика.
47. Стратегії використання людського потенціалу, їх характеристика.
48. Моделі стратегічного управління.
49. Зміст і послідовність аналізу конкурентних переваг.
50. Зміст і послідовність аналізу чинників ефективності нововведень.
51. Аналіз факторів конкурентної переваги за М. Портером.
52. Аналіз конкурентоспроможності фірми за Ж-Ж. Ламбертом.
53. Методи аналізу конкурентних переваг (SWOT, GAP), порядок їх використання.
54. Методи аналізу конкурентних переваг (LOT3, PIMS, Мак-Кінсі) та їх використання.
55. Зміст і порядок аналізу макросередовища.
56. Зміст і порядок аналізу конкурентів.
57. Зміст і порядок аналізу стейкхолдерів.
58. Ключові чинники успіху, їх ідентифікація.
59. Зміст і порядок внутрішньоорганізаційного аналізу.
60. Аналіз розриву як спосіб прогнозування зміни ключових чинників успіху.
61. Вимоги до якості й ефективності стратегічних управлінських рішень.
62. Зміст і послідовність роботи осіб, які приймають стратегічні рішення.
63. Алгоритм прийняття стратегічного рішення.
64. Принципи аналізу та прогнозування стратегічних управлінських рішень.
65. Реалізація стратегічних управлінських рішень.
66. Засади економічного обґрунтування стратегічного управлінського рішення.
67. Проектування організаційної структури та приведення її у відповідність до стратегії.
68. Корпоративна культура та її роль у реалізації стратегії.
69. Системи адміністративної, інформаційної підтримки в реалізації стратегій.
70. Сумісність стратегії, системи управління та національної культури.

5. Критерії та система оцінювання результатів навчання

5.1. Політика курсу

Відвідування лекційних занять є добровільним, проте враховується при підсумковому контролі шляхом задавання додаткових запитань за відповідним матеріалом.

Відвідування семінарських занять є обов'язковим, їх пропуск автоматично знижує підсумкову оцінку за курсом, оскільки на відповідні семінари студент не отримує балів.

Політика академічної доброчесності визначається згідно з Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Таврійському національному університеті імені В.І. Вернадського.

5.2. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Денна форма навчання

Поточний контроль								Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1		Розділ 2			Розділ 3				
C1.1	C1.3	TP1	C2.1	C2.2	TP2	C3.2	TP3	40	100
5	5	10	5	5	10	10	10		

C1.1, C2.1 ... C3.2 – семінари до тем розділів

TP1 ... TP3 – творчі роботи до розділів

Заочна форма навчання

Поточний контроль	Підсумковий	Сума
-------------------	-------------	------

Розділ 1		Розділ 2		Розділ 3		контроль	
C1.3	TP1	C2.1	TP2	C3.2	TP3	40	100
10	10	10	10	10	10		

C1.3, C2.1, C3.2 – семінари до тем розділів

TP1 ... TP3 – творчі роботи до розділів

5.3. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79	добре	C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Не передбачено.

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Аакер Д. А. Стратегическое рыночное управление / 6-е междунар. изд. СПб.: Питер, 2002. 544 с.
2. Анисимов О. С. Стратегия и стратегическое мышление. М., 1999. 606 с.
3. Ансофф И. Стратегическое управление / Пер. с англ. М.: Экономика, 1989. 520 с.
4. Белошапка В. А., Загорий Г. В. Стратегическое управление: принципы и международная практика: Учебник. К.: Абсолют, 1998. 352 с.
5. Боумен К. Основы стратегического менеджмента / Пер. с англ.; Под ред. Л. Г. Зайцева, М. И. Соколовой. М.: Банки и биржи; ЮНИТИ, 1997. 176 с.
6. Василенко В. О., Ткаченко Т. І. Стратегічне управління: навч. посіб. / 2-ге вид. переробл. і допов. К.: ЦУЛ, 2004. 400 с.
7. Веснин В. Р. Стратегическое управление: учебник. М.: ТК Вел- би; Проспект, 2004. 328 с.
8. Виссема Х. Стратегический менеджмент и предпринимательство: возможности для будущего процветания / Пер. с англ. М.: Финпресс, 2000. 272 с.
9. Виханский О. С. Наумов А. И. Менеджмент: человек, стратегия, организация, процесс: учебник / 2-е изд. М.: Гардарики, 1996. 416 с.
10. Гапоненко А. Л., Панкрухин А. П. Стратегическое управление. М.: Омега-Л, 2004. 472 с.
11. Гордієнко П. Л. Стратегічний аналіз: навч. посіб. К.: Алерта, 2006. 404 с.
12. Карлоф Б. Деловая стратегия / пер. с англ. М.: Экономика, 1991. 248 с.
13. Кіндрацька Г. І. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. К.: Знання, 2006. 366 с.
14. Колпаков В. М. Теория и практика принятия управленческих решений. К.: МАУП, 2004. 504 с.
15. Коно Т. Стратегия и структура японских предприятий / Пер. с англ. М.: Прогресс, 1982. 384 с.
16. Котлер Ф. Основы маркетинга / Пер с англ. М.: Прогресс, 1990. 736 с.
17. Круглов М. И. Стратегическое управление компанией: учебник для вузов. М.: Рус. деловая лит., 1998. 768 с.

18. Курс МВА по стратегическому менеджменту / Пер. с англ. М.: Альпина Бизнес Букс, 2006. 588 с.
19. Левицки С. Как разработать стратегию. Практические рекомендации по созданию реально работающих стратегий. Д.: Баланс- клуб, 2003. 328 с.
20. Мейтус В. В., Мейтус В. Ю. Политическая партия: стратегия и управление. К.: Эльга; Ника-Центр, 2004. 404 с.
21. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті: навч. посіб. / За ред. Ф. Ф. Бутинця, М. М. Шигун. Житомир: ЖДГУ, 2005. 352 с.
22. Почепцов Г. Г. Стратегический анализ: Стратегический анализ для политики, бизнеса и военного дела. К.: Дзш, 2004. 333 с.
23. Редченко К. І. Стратегічний аналіз у бізнесі: навч. посіб. / 2-ге вид. допов. Л.: Альтаїр-2000, 2003. 272 с.
24. Сизов В. Стратегический анализ внешней и внутренней среды образовательного учреждения. *Aima mater*. 2004. № 9. С. 16-21.
25. Стратегический менеджмент / Под. ред А. Н. Петрова. СПб.: Питер, 2006. 496 с.
26. Томпсон А. А., Стрикленд А. Дж. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии: учебник / Пер. с англ. М.: Банки и биржи; ЮНИТИ, 1998.
27. Тренев Н. Н. Стратегическое управление: учеб. пособие для вузов. М.: ПРИОР, 2000. 288 с.
28. Уткин Э. А., Морозова Н. І., Морозова Г. І. Инновационный менеджмент. М.: АКАЛИС, 1996. 208 с.
29. Фатхутдинов Р. А. Стратегический менеджмент: учебник. М.: ЗАО, 1998. 416 с.

Додаткова література

1. Бродская Л. А. Стратегическое управление информационными процессами. Украина на рубеже тысячелетий: идеология и механизм реализации реформ. 2000. № 7(12). С. 125-127.
2. Виханский О. С. Стратегическое управление: учебник / 2-е изд. перераб. и доп. М.: Гардарики, 1998. 296 с.
3. Володькина М. В. Стратегический менеджмент: учеб. Пособие / 2-е изд., испр. К.: Знання-Прес, 2004. 149 с,
4. Галушка З.І., Комарницький І. Ф. Стратегічний менеджмент: навч.-метод, посіб. Чернівці: Рута, 2006. 248 с,
5. Гордієнко П. Л., Дідковська Л. Г. Стратегія планування як основа ефективної діяльності організації в ринкових умовах. Вісник Київського славістичного ун-ту. 2005. Вип. 21. С. 66-81.
6. Довгополая Ю. Инструмент стратегического управления компанией. Корпоративные системы. 2004. № 5. С. 67-70.
7. Жаворонков В. Стратегічне управління в місцевому самоврядуванні. Збірник наук, праць Української Академії держ. упр. при Президентові України. 2000. Вип. 2. Част. II. С. 74-77.
8. Забелин П. В., Моисеева Н. К. Основы стратегического управления: учеб. Пособие / 2-е изд. М.: Маркетинг, 1998. 195 с,
9. Зарницына К. Управление стратегическими проектами на уровне предприятия и региона. Проблемы теории и практики управления. 2007. № 1. С. 22-30.
10. Ибрагимов Р. Как оценить и выбрать стратегию компании. Менеджмент сегодня. 2005. № 6. С. 33-42.
11. Карпов А. Стратегия: от разработки до реализации. Управление компанией. 2006. № 4. С. 20-25.
12. Колесников Г. А. Организационная культура стратегического менеджмента. Проблемы управления в переходном обществе на пороге XXI века. 1999. Вып. 4 (52). С. 104-108.
13. Колпаков В. М. Теоретические аспекты проблемы стратегического управления.

- Формування системи теоретичного і практичного менеджменту. Регіональний аспект. 2001. Вип. 2. С. 56-61.
14. Колпаков В. М., Дмитренко Г. А. Стратегический кадровый менеджмент: учеб. Пособие / 2-е изд. перераб. и доп. К.: МАУП, 2005. 752 с.
 15. Лапыгин Д. Ю. Методическое обеспечение процесса разработки плана стратегического развития региона. Менеджмент в России и за рубежом. 2005. № 6. С. 40-52.
 16. Мартиненко М. М., Ігнат'єва І.А. Стратегічний менеджмент: підручник. К.: Каравела, 2006. 320 с,
 17. Николенко Н. Организация стратегического управления человеческими ресурсами страховой компании. Управление персоналом. 2004. № 18. С. 44-47.
 18. Орловська Ю. В. Стратегічне управління інвестиціями в регіональний розвиток. К.: Знання України, 2006. 336 с.
 19. Пастухова В. Розвиток теорії та практики стратегічного управління в Україні. Вісник Київського національного торговельно-екон. ун-ту. 2006. № 2. С. 10-15.
 20. Почепцов Г. Стратегическое мышление как особый тип мышления. Теория и практика управления. 2004. № 5. С. 6-14.
 21. Шевчук Д. А. Стратегический менеджмент: учеб. пособие, Ростов н/Д: Феникс, 2006. 176 с.
 22. Шерман С., Сперри Д., Риз С. Что такое управление стратегическими клиентами. Менеджмент сегодня. 2005. № 6. С. 2-7.
 23. Шестаков А. Л. О лидерах и стратегическом управлении. Методы менеджмента и качества. 2004 № 4. С. 7-9.

11. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a>
2. Организация Объединенных Наций. – <http://www.un.org/russian/>
3. Організація економічного співробітництва та розвитку. – <http://www.oecd.org>
4. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. – <http://www.president.gov.ua>
5. Программа развития Организации Объединенных Наций. – <http://www.undp.org/>
6. Світовий банк. – <http://www.worldbank.org/>
7. Страны мира (полные данные). – <http://wgeo.ru/>
8. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – <http://www.kmu.gov.ua/control>
9. European Commission. – http://ec.europa.eu/index_en.htm
10. Forward Studies Unit EU. – http://ec.europa.eu/comm/cdp/index_en.htm
11. Freedom House. – <http://www.freedomhouse.org/>
12. Gateway to the European Union. – http://europa.eu/index_en.htm
13. International Public Management Network. – <http://www.inpuma.net/>
14. Local Government and Public Service Reform Initiative. – <http://lgi.osi.hu/>
15. NISPAcee Information Portal. – <http://www.nispa.sk>
16. Open government partnership. – <http://www.opengovpartnership.org>
17. The Sigma Programme. – <http://www.sigmaxweb.org>
18. United Cities and Local Governments. – <http://www.cities-localgovernments.org/>
19. United Nations Public Administration Network. – <http://www.unpan.org/>